OUTOKAIRAN SANOMAT 2014

Yritysten ja yhteisöjen toteuttamia ideoita Outokaira tuottamhan ry:n Leader-rahoituksella kaudella 2007–2013

Hotelli, jonka asiakkaat haukkuvat 3
Koulu, jossa on ikuinen välitunti 4
1200 m³ klapeja 5
Kokoaan isompi kioski 5
Perämeren Piraatti elää! 7
Kairan komein kylätalo 8
Kota, jossa on astianpesukone 9
Onni on oma traktori 10

LEADER Outokaira tuottamhan

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahast
Eurooppa investoi maaseutua

PÄÄKIRJOITUS | Anne Anttila, toiminnanjohtaja

Katso kaukaa – näe lähelle

Miksihän kaikki kaukana tai ”muualla” tehty tuntuu hienolta? Miksi hyviä esimerkkejä lähdetään aina etsimään muualta? Miksi naapurikylän hyviä tekoja ei nähdä? Näiden kysymysten ääreen huomasin pysähtyneeni viime syksynä.

OLIN VIROSSA SEURAAMASSA Itämeren maiden kansainvälisten Leader-hankkeiden palkintogaalaa, jossa Outokairan alueella toteutettu Mustaparta-tuotteistushanke kisasi matkailuhankkeiden finaalissa. Siellä ymmärsin, miten mahtavan hankkeen ”mustapartalaiset” olivatkaan alueellemme tehneet. Tokihan hanke oli minulle tuttu, sillä olin mukana hankkeen suunnittelussa, ohjausryhmässä ja myös käytännön opastajana. Mutta vasta valokuvien kautta minulle aukeni kaikki se hieno, valtava työ, mitä hankkeessa olikaan tehty. Esityksen kuvat avasivat hankkeen sisältöä moninkertaisesti paperilla olevaan tekstiin verrattuna.

Tämä avasi pohdiskelun siitä, miten alueemme suuri yleisö tuntee Leader-hankkeet. Hankkeista on kyllä juttuja niin lehdissä, radiossa ja joskus jopa televisiossakin – mutta miten hankkeista saisikaan kokonaiskuvan? Avaako sanallinen hankerekisteri riittävästi toimintaa ja aikaansaannoksia, jos minullekin vasta kuvat avasivat kunnolla tämän yhden hankkeen?

Näistä pohdiskeluista sai alkunsa Katso kaukaa – näe lähelle -tiedonvälityshanke. Outokaira haluaa kertoa kaikille, miten hienoja juttuja Leader-rahoituksella on alueellamme tehty vuosina 2007–2013. Hankkeessa on toteutettu tämä Outokairan Sanomat -lehti sekä uudistetut verkkosivumme, jotka avataan tammikuussa. Verkkosivujen sisällöstä saat maistiaisia tässä lehdessä. Lisäksi hankimme asiakkaillemme jaettavia muistitikkuja, joihin tulee valokuvakertomusta Outokairan hankkeista, sähköisenä Outokairan Sanomat sekä muuta tietoa toiminnastamme.

Minun piti lähteä kameran kanssa kiertämään ja kuvaamaan hankkeiden saavutuksia. Mutta jouduinkin kyynärsauvojen varaan. Onneksi saimme hommaan valokuvaaja Kari Arontien. Olin tutustunut häneen Outokairan Kyläpäivien bussikierroksella, jossa alueen toimijat tutustuivat kylien hankkeisiin.

Niin sai Outokaira valokuvansa – ja kuvaaja mukavia kyläretkiä jalustankantajana toimineen puolisonsa kera. ”Ihmiset ovat olleet niin onnellisia ja ylpeitä siitä, mitä ovat tehneet”, kertoi Kari tavattuaan yrittäjiä ja kyläläisiä.

Mistä sinä olisit onnellinen ja ylpeä? Lue ja katso mitä toiveita sinun kylässäsi tai naapurikylässä on toteutettu Leader-rahoituksella.

”Tammikuussa avataan Outokairan uudistetut verkkosivut. Siellä voit tutustua kymmeniin Outokairan Leader-rahoituksella toteutettuihin hankkeisiin – helppolukuisina, kuvilla kerrottuina tarinoina.”

Hankkeet on jaettu yrityshankkeisiin, kehittämishankkeisiin ja investointeihin. Kun esittelyissä puhutaan Leader-avustuksesta, se sisältää Euroopan Unionin, Suomen valtion ja Outokairan alueen kuntien toimintaan osoittaman rahan. ■

Leader-toiminta – ideoija ja tekijä olet sinä

LEADER-TOIMINTA ON EU:N osittain rahoittama toimintatapa maaseudun kehittämiseksi. Tavoitteena on lisätä viihtyisyyttä ja toimeentulomahdollisuuksia.

Käytännön vetovastuu on paikallisilla maaseudun kehittämisyhdistyksillä eli Leader-ryhmillä. Outokaira tuottamhan ry on Tornion, Ylitornion ja Pellon Leader-ryhmä.

Työ tehdään ruohonjuuritasolla: kehittämisideat ja toteutus tulevat asukkailta itseltään. Leader-toiminnan tunnuslause on Ihmisten kokoisille ideoille.

Näin Leader-ryhmä on mukana kehittämisessä:

- ***Leader-toiminta:*** Leader-ryhmä kannustaa asukkaita kehittämään omaa elinympäristöään. Ryhmän toimintaan voi kuka tahansa osallistua.
- ***Leader-neuvonta:*** Leader-ryhmä neuvoo ideoiden kehittelyssä ja valmistelussa hankkeiksi.
- ***Leader-rahoitus:*** Paikalliset päättävät ideoiden rahoittamisesta. Leader-tuki muodostuu EU:n, valtion ja kuntien rahoituksesta.

LEADER
Outokaira tuottamhan

Outokaira tuottamhan ry
Kenttätie 1 95700 PELLO
Puh. 0400 161034
www.outokaira.fi

OUTOKAIRAN SANOMAT 2014

Yritysten ja yhteisöjen toteuttamia ideoita Outokaira tuottamhan ry:n Leader-rahoituksella kaudella 2007–2013

Painosmäärä: 16 000 kpl
Valokuvat: Kari Arontie (ellei ole mainittu toisin)
Tekstit, lehden ulkoasu ja taitto:
Seven-1, Rovaniemi
Paino: Lehtisepät Oy
Jakelu: Itella Oyj, joka talouteen
+ yritysjakelu Tornio-Ylitornio-Pello

YRITYSHANKKEET | Outokaira Tuottamhan ry

Millaisia ideoita yrittäjät ovat toteuttaneet?

Yrittäjät ovat voineet hakea Leader-investointiavustusta tai Leader-kehittämisavustusta yrityshankkeisiin. Yrityksille avustukset ovat huomattavasti pienempiä kuin yleishyödylliseen toimintaan.

PAPERIVALO KY | Sirpa Kivilompolo

Sirpa rakensi designputiikin ja kahvilan

SIRPA KIVILOMPOLO ON juurilleen pohjoiseen palannut paperitaiteilija ja yrittäjä. Hänen yrityksensä Paperivalo Ky valmistaa valkoisesta paperista koriste-, käyttö- ja taideesineitä kuten valaisimia, onnittelukortteja ja tuhkauurnia. Ne ovat herkän hienostuneita kuin Lapin kesäyö.

Entisestä kyläkaupasta Tornion Karungissa kunnostettiin Paperivalon showroom-myymälä, jossa vanha hirsi kohtaa nykyajan. Sirpa sai sinne koko mallistonsa esille, lisäksi hän on valinnut myymäläänsä laadukkaita käsitöitä myös muilta tekijöiltä. Samalla Sirpa perusti nettikaupan. Hankkeessa oli Outokaira mukana.

Showroom-myymälä sijaitsee näppärällä paikalla aivan valtatien varrella. Taide- ja ostoselämystä täydentämään sopisi mainiosti kahvila. Tuumasta toimeen – Outokaira tukijana! Nyt myymälätilassa palvelee pieni kahvila, ja kesällä 2015 asiakkaat pääsevät myös kesäkahvilaan ulkoterassille.

Paperivalo Ky:

- Paperivalon paperit maailmalle, investointihanke 35 % Leader-investointiavustus
- Paperivalon uudet elämykset, investointihanke 35 % Leader-investointiavustus

TMI K. JUNTTI | Kalle Juntti

Kalle rakensi kotiinsa koirahoitolan

NUORI KALLE JUNTTI huomasi Outokairan Sanomissa jutun sorkanhoitajaksi ryhtyneestä miehestä. Idealamppu syttyi.

Kalle oli pienestä pitäen ollut mukana poliisi-isänsä löytöeläinkodissa. Takataskussa oli siis pitkän linjan koirahoitolaosaamista. Tilaakin oli. Kalle ja hänen vaimonsa olivat näet ostaneet Tornion Liakasta kodikseen tyhjillään olleen historiallisen maatilan.

Kalle soitti Annelle Outokairaan, ja modernin koirahoitolan suunnittelu käynnistyi syksyllä 2013. Hoitola remontoitiin tilan entisestä pihattonavetasta. Sisäpaikkoja on 18 koiralle ja viisi ulkotarhaa ulkoiluttamiseen. Hoitolan valmistuttua kesäkuussa 2014 kaikki hoitopaikat täyttyivät heti.

Tilan päärakennus 1700-luvulta on ilo silmälle. Koirat sen sijaan arvostavat enemmän päivittäisiä lenkkejä Liakan kylä- ja peltoteillä sekä yöpymistä aina sisätiloissa, joissa on mukava lattialämmitys.

Tällä hetkellä koirahoitola tarjoaa pariskunnalle osa-aikaisen työn. Tavoitteena on saada siitä leipätyö jommallekummalle.

Tmi K. Juntti:

- Koirahoitolan käynnistämisen investoinnit. Yrityksen investointihanke, johon 35 % Leader-investointiavustus.

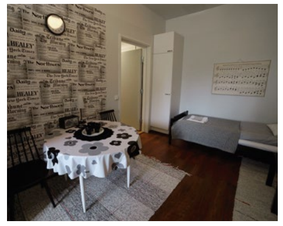

LEMPEÄN SUVANTO OY

| Mervi Rastas ja Tarmo koivumaa

Mervi ja Tarmo tekivät kyläkoulusta majapaikan

PELLON LEMPEÄN KYLÄSSÄ, aivan Tornionjoen rannalla, seisoi tyhjilleen jäänyt koulu. Kauniit jokimaisemat, marjamaat, hiihtoladut, kelkkareitit, metsästysmaat ja lohensoutupaikat sijaitsevat niin lähellä, että koulun pahin vintiö olisi melkein saanut kivellä heitettyä.

Loistopaikka!

Yrittäjäpariskunta Mervi Rastas ja Tarmo Koivumaa näkivät vuonna 1954 rakennetun kivikoulun mahdollisuudet. Merviltä oli mennyt työpaikka tulipalossa. Yksi ovi sulkeutui, mutta toinen aukesi.

Mervi ja Tarmo ostivat koulun ja perustivat matkailuyrityksen. Niin tuli jokivarren opinahjosta Lempeän Suvanto – Onnen koulu, jossa elämä on ikuista välituntia.

Lempeän Suvanto huokuu vanhan koulun henkeä ja entisaikojen idylliä. Persoonallisseen, vanhaa ja uutta tyylikkäästi yhdistävään sisustukseen kuuluvat karttakepit, kirjat ja opetustaulut. Juhlasalista löytyy tietenkin harmoni.

Majoitustiloja on koululla ja opettajan asunnossa. Huoneita on kahdesta viiteen hengelle, ja jokainen huone on omanlaisensa. Jopa vessoissa on tunnelmaa.

Pihalta löytyvät kotasauna ja palju, urheilukentällä on tilaa pelata. Lempeän Suvantoon voi tulla viettämään lomaa, juhlia, kokouksia tai kursseja.

Jo joutui armas aika.

Lempeän Suvanto Oy:

- Maaseudun palveluyrityksen investoinnit. Yrityksen investointihanke, johon 35 % Leader-investointiavustus.

LUCONE FINLAND OY | Marko ja Päivi Rautio

Marko ja Päivi laajensivat liikelahjojen myymisestä valmistukseen

AVAIMENPERIÄ, KYNIÄ, MUISTITIKKUJA... pieniä lahjoja aina tarvitaan. Marko Rautionyritys Lucone Finland Oy Tornion Laivajärvellä toimittaa liike- ja mainoslahjat sekä erikoistoimistotarvikkeet asiakkaan logolla merkattuina.

Markon vaimo Päivi Rautio on puualan ammattilainen. Outokairan tuella Marko ja Päivi hankkivat puuntyöstökoneita, joilla he laajentavat yrityksen toimintaa lahjojen markkinoinnista niiden valmistumiseen. Valmistuksesta tulee työpaikka Päiville.

Mutta vielä tuotanto ei ole käynnistynyt, sillä tällä hetkellä Päivin työllistää perheen pienimmäinen. Kunhan tämä vähän varttuu, Päivi siirtyy "sorvin ääreen". Sitten Luconen asiakkaat voivat tilata myös kauniita puuesineitä liikelahjoiksi.

Lucone Finland Oy:

- Lucone investoinnit. Yrityshanke, johon 35 % Leader-investointiavustus.

LAPIN KERAMIIKKA OY | Mukin tarina

Pellolainen Lapin Keramiikka Oy valmistaa persoonallisia taide- ja käyttöesineitä tuotemerkillä Lapin Savi. Yritys on hankkinut uusia koneita investointihankkeella, mm. yrityksen tarpeisiin yksilöllisesti rakennetun koneen sekä polttouuneja.

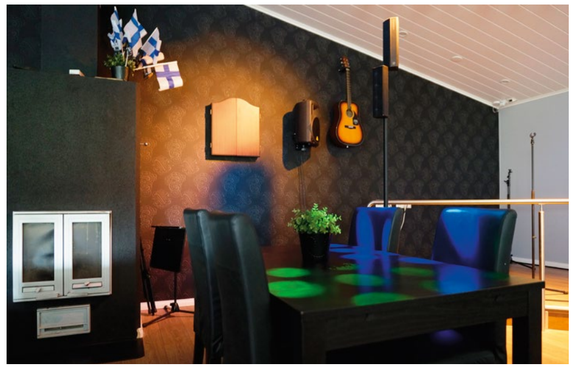

KAAKAMON NAPAKYMPPI KY

| Jouni Kangas

Jouni laajensi kioskin kylän viihdekeskukseksi

ALUKSI OLI PIKKURUINEN kioski Kaakamon kylällä ja työpaikkansa menettänyt Jouni Kangas. Mutta kyllä siinä Googleakin tarvittiin.

Oluenvalmistus voi loppua, mutta tulevaisuudenusko ei. Jouni teki kaupat vanhasta kioskista vuonna 2010 ja ryhtyi baarikioskiyrittäjäksi. Kaveriksi uuden uran aloitukseen tietäväinen ystävämme Google löysi Outokairan.

Jounin baari-kioskimyymälästä tuli menestys. Oli aika laajentaa Kaakamon Napakymppiä.

Outokairan tuella Kaakamon Napakymppiin rakennettiin iso sali sekä hankittiin laitteita ja kalusteita. Uuden salin ansiosta Napakymppiin mahtuu istumaan iltaa pelien, karaoken, elokuvien, penkkiurheilun, tikanheiton ja live-esitysten parissa. Viikonloppuisin Napakympissä paistetaan pizzoja. Isäntäparin lisäksi Napakympissä on avautunut työmahdollisuuksia muillekin.

Nyt Kaakamon Napakymppi on suosittu koko kylän "country pub", joka palvelee niin kioskina, grillinä, baarina kuin viihderavintolana.

Lisää mukavaa ajanvietettä tuovat samassa pihapiirissä sijaitsevat Kaakamon kylätalot, uusi ja vanha. Toisen alku oli yhtä vaatimaton kuin Napakympin: ränsistynyt koulu tarvitsi enää puskutraktoria. Mutta kyläläiset ostivat sen kaupungilta kahdella eurolla ja kunnostivat uuteen elämään kylätalona.

Kaakamon Napakymppi ky:

- Kaakamon Napakympin laajennusinvestointi ja kehittäminen, johon 35 % Leader-investointiavustus. Pieneen kehittämishankkeeseen 50 % Leader-kehittämisavustus.

SIMO ROUSU | Simo Rousu

Simo alkoi tehdä klapeja teollisuusteholla

YLITORNIOLAISEN SIMO ROUSUN polttopuilla lämpiää taloja molemmin puolin väylää. Klapien tekoon hänellä oli entuudestaan traktori-, kone- ja rakennuskantaa.

Omista metsistä riittäisi enemmänkin puuta. Mikseipä siis tuotteistaisi klapien tekoa teollisuusmittakaavaan saakka? Outokairan tukemalla investointihankkeella Simo hankki uusia koneita kuljetuksiin sekä polttopuille kaksi isoa kuivatushäkkiä.

Nyt ei tarvitse tehdä käsin juuri mitään. Polttopuusavotan perinteinen työvaihe, klapien heittely, on korvattu liukuhihnalla. Se kuljettaa klapit häkkeihin kuivumaan. Traktorin kauhalla kuivat klapit pudotetaan sähköhydrauliseen kärryyn, jolla ne on hyvä kipata asiakkaan osoittamaan paikkaan. Asiakas voi tulla hakemaan polttopuunsa myös itse.

Yhteensä 1200 kuutiota klapeja vetävät kaksi kuivatushäkkiä ovat näyttävä, mieltä lämmittävä ulkomainos valtatien varrella. Simon klapit eivät jätä ketään kylmäksi.

Simo Rousu:

- Polttopuuteollisuuden kehittäminen. Yrityksen investointihanke, johon 35 % Leader-investointiavustus.

... mukin tarina jatkuu...

Lapin Keramiikka Oy: Yrityksen investointihanke, johon 35 % Leader-yritysinvestointituki.

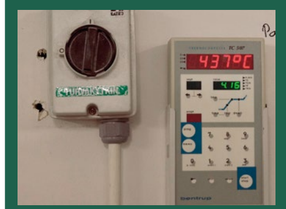

KEHITTÄMISHANKKEET | Outokaira Tuottamhan ry

Miten kyläläiset ovat lisänneet kylien elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä?

Kehittämishankkeet ovat yleishyödyllistä kehittämistä, jota ovat toteuttaneet järjestöt, kunnat, oppilaitokset tai Outokaira tuottamhan ry itse.

LÄNSI-LAPIN HEVOSYSTÄVÄT RY

Hevosharrastajat tekivät raviradasta harrastuspaikan muillekin

LÄNSI-LAPIN HEVOSYSTÄVÄT RY pohti, miten Tornion Laivakankaan ravirata saataisiin koko yhteisön käyttöön. Uusien käyttäjäryhmien myötä radan käyttöaste paranisi.

Yhdistys aloitti LAIKA 2020 -kehittämishankkeen. Vetäjäksi saatiin Airi Hakala, jolla on kokemusta hevosaiheisista kehittämishankkeista Kaustisilla.

Laivakankaalaiset ideoivat raviradalle käyttöä työpajoissa ja työryhmissä. Esimerkiksi nuorison ideana oli järjestää alueella päihteettömät päättäjäiset. Länsi-Lapin Hevosystävien puheenjohtajan Markku Sadinmaa ideoi suojaisan leikkipuiston. Siellä ravikansan perheenjäsenten on viihtyisää ja turvallista viettää aikaa ravien ja treenien ajan.

Kesällä radalla järjestettiin Mennään maalle -tapahtuma, jonne pääsi keikalle paikallinen nuorisobändi Harmonie.

LAIKA 2020 on hyvä esimerkki siitä, miten pieni yhdistyskin voi pistää pystyyn hankkeen ja toteuttaa sillä ajatuksiaan.

Länsi-Lapin Hevosystävät ry:

- LAIKA 2020 kehittämishanke ja Täyttä laukkaa Laivakankaalla -investointihanke. Yleishyödyllinen 30 000 € kehittämishanke, jolle 75 % Leader-avustus. Investointihankkeen kustannusarvio 3230 €, jolle 50 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoituksesta ns. talkootyönä.

Kuva: Airi Hakala

PEKANPÄÄN MAA- JA KOTITALOUSSEURA

Pekanpääläiset tallensivat perinteitä kirjaan ja valokuviin

Kuva: Pekanpään maa- ja kotitalousseura

PEKANPÄÄN MAA- JA KOTITALOUSseura ry Ylitorniolla on pitkäjänteisesti kehittänyt kylän vanhasta koulusta paikan, jossa perinne herää henkiin.

Perinteet talteen ja toimimaan -hankkeella seura työsti perinnekirjasen, tallensi vanhoja valokuvia ja kokosi valokuvanäyttelyn. He järjestivät meän kielen kurssin, jossa opettajana toimi kirjailija Oiva Arvola.

Tärkeä osa perinteiden vaalimista ovat erilaiset esitykset. Pekanpääläiset pitävät koululla näytelmällisiä työnäytöksiä viikatteen liippauksesta, kirnuamista, pyykinpesusta, villojen käsittelystä ja muista entisajan töistä.

Kun talonväki piikoineen ja renkeineen rupeaa töihin, dataprojektorit ja muut nykyajan kotkotukset piiloutuvat pyykkien taakse. Pihapiirissä avautuu Tyynelän kyläpuoti. Siellä voi ihastella vanha kaupan tunnelmaa ja tehdä ostoksia.

Pekanpääläiset esittävät myös Tornionlaakson historiasta kertovia näytelmiä, aiheina esim. joppaus, evakot ja koulun saaminen kylälle.

Pekanpään maa- ja kotitalousseura:

- Perinteet talteen ja toimimaan. Yleishyödyllinen kehittämishanke, jonka kustannusarvio 23 500 €. Saanut 90 % Leader-avustuksen.

LAPIN YLIOPISTO

Tornionlaaksolaiset tuotteistivat Mustaparran, Perämeren Piraatin

MITÄ TORNIONLAAKSOSSA KÄYVILLE matkailijoille voisi tarjota ostosten ja hiihtämisen lisäksi? Yhteisestä historiasta ja kulttuurista löytyy vaikka mitä! Esimerkiksi tositarina oikeuden voitosta.

Palatkaamme 1700-luvun Tornionlaaksoon

Iisakki Mustaparta (1751–1809) oli paikallinen talonpoika, joka lähti nuorena miehenä merille. Palatessaan Mustaparta kohtasi kurjistuneen kotiseudun, koska Tornionlaaksoon sillä aikaa vetäisty raja oli sotkenut elinkeinoja. Mustaparta halusi viedä tervaa Tukholmaan ja tuoda paluulastina viljaa köyhille. Sitä varten hän rakensi kannellisen laivan, vaikka se oli talonpojilta kielletty. Mustaparta miehineen vangittiin ja heitettiin tukholmalaiseen tyrmään. Mutta lannistumaton Mustaparta osoitti toimiensa laillisuuden ja nousi kansansa edustajaksi Ruotsin valtiopäiville.

Mustaparran tarinasta syntyi suomalais-ruotsalainen kehittämishanke kulttuurimatkailun tuotekehitykseen. Outokairan kumppanina oli Mare Boreale, Leader-ryhmä Ruotsin puolelta. Taiteellisina johtajina toimivat Suomessa Hannu Alatalo ja Ruotsissa Pia Suonvieri. Hankkeen aikana pidettiin työpajoja mm. puvuista, tarinankerronnasta ja ruuasta.

Hankkeen tuloksena syntyi suomalais-ruotsalainen Mustaparta-tuotemerkki, johon kuuluvat mm. olut, saaristolaisleipä, snapsikuppi, talvivaatemallisto, satama ja leikkipuisto. Kaiken kruunaa Mustaparran Päämaja -ravintola Torniossa. Mustaparta-aiheisissa tapahtumissa esiintyy mm. tarinallisten trubaduurien ryhmä Mustaparta Ensemble. Äiji-Iisakki, Mustaparran isoisä, tarinoi meän kielellä uskaliaitakin juttujaan.

Mustaparta-hanke pääsi finaaliin Itämeren maiden kansainvälisten hankkeiden kilpailussa.

Lapin yliopisto:

- Mustaparran saaristo ja Tornionlaakso. Kansainvälinen elinkeinojen kehittämishanke, jonka kustannusarvio 150 000 €. Julkinen rahoitus 100 % (Suomen puoli).

Kuva: Esa Rautiainen

OUTOKAIRA TUOTTAMHAN RY

Outokaira kehittää luontomatkailua

Kuva: Päivi Kuvaja

OUTOKAIRAN HALLITUKSEN JÄSEN rupesi juttusille unkarilaisen miehen kanssa kansainvälisessä seminaarissa vuonna 2009. Heidän välilleen kehkeytyi keskustelu lintujen muuttoon liittyvistä reiteistä. Siitä sai alkunsa kansainvälinen Muuttolintujen mukana luontoon -hanke.

Yhteistyötä tehdään erityisesti unkarilaisten kanssa. Outokairan pääkumppanina hankkeessa on Cserhátalja LEADER Egyesület. Lisäksi kumppanina on virolainen Peipsi-Alutaguse Koostöökoda.

Hankkeessa on hankittu tietämystä linnuista, lintuharrastuksesta ja lintumatkailusta. Outokairalaiset tekivät opintomatkan Unkariin Cserhátaljan Leader-alueelle saadakseen uusia ideoita luonto- ja lintumatkailuun.

Matkalla on tärkeä merkitys myös outokairalaisten yrittäjien ja kylätoimijoiden keskinäiselle verkottumiselle. Matkalla oivallettiin, että "Rameita puitteita ei aina tarvita". Lisäksi on käyty linturetkillä Torniossa, Ylitorniolla ja Pellossa lintuyhdistysten kanssa.

Hankkeen tuloksena avataan mm. Outokairan alueen retkeily- ja luontokohteet kokoava verkkopalvelu.

Outokaira tuottamhan ry:

- Muuttolintujen mukana luontoon. Kansainvälinen elinkeinojen kehittämishanke, jonka kustannusarvio 123 500 €. Julkisen rahoituksen osuus 95,95 %.

INVESTOINTIHANKKEET | Outokaira Tuottamhan ry

Millaisilla hankinnoilla paikalliset ovat parantaneet elämänlaatua?

Yleishyödyllisiä investointihankkeita voivat hakea yleishyödylliset ja julkisoikeudelliset yhteisöt, esimerkiksi järjestöt, urheiluseurat, nuorisoseurat, kyläyhteisöt, oppilaitokset ja kunnat. Jos hakijana on esimerkiksi kunta, hankkeen pitää olla asukkaiden tarpeista lähtevä. Näissä tapauksissa paikallisilla järjestöillä on voimakas kytkös investointiin.

PELLON KUNTA

Pellolaiset remontoivat kirjastoautosta nuorisobussin

MITÄ TEHDÄ KÄYTÖSTÄ poistetulle kirjastoautolle, joka kuitenkin on vielä ihan soiva peli? Entä jos muutettaisiin se nuorisobussiksi, joka kiertelisi kylillä?

Paikallinen Leader-ryhmä tuli avuksi, ja ideasta jalostui yleishyödyllinen investointihanke Kylästä kylhään.

Bussin sisältöä ideoivat luonnollisesti nuoret itse, ja he myös osallistuivat muutostyöhön purkamalla kirjastoauton vanhaa sisustusta. Linja-auton penkeistä saatiin hyvät istuimet pelipaikalle.

Bussissa on nyt laaja valikoima vapaa-ajan vietossa tarvittavia laitteistoja. Sieltä löytyvät mm. musiikkilaitteisto, jossa on miksauspöytä, langattomat mikrofonit sekä runsaasti kaiuttimia, kannettava tietokone ja karaokeohjelmisto, internetyhteys, televisioita, pelikonsolit ja pelit, jääkaappi, kahvinkeitin ja mikro.

Nuorisobussi alkaa kiertämään Pellossa kylästä kylhään, jotta myös kaukana keskustasta asuvilla nuorilla on paikka, jonne kokoontua viettämään vapaa-aikaa.

Pellon kunta:

- Kylästä kylhään. Yleishyödyllinen investointihanke, jonka kustannusarvio 22 250 €. Saanut 50 % Leader-tuen. Lisäksi ylimääräinen kuntaosuus. Hankkeen julkinen tuki 70 %. Osa yksityisestä rahoituksesta ns. talkootyönä.

KANTOMAANPÄÄN KYLÄYHDISTYS RY

Kantomaanpääläiset hankkivat kyläsaliinsa kalusteet

RAUHAISASTA KANTOMAANPÄÄN KYLÄSTÄ Ylitorniolla löytyy tarvittaessa sähäkkää toimintaa.

Kyläläiset olivat talkoovoimin remontoineet käyttöönsä kyläsalin vanhasta koulusta, jonka omistaa kyläyhdistyksen puheenjohtaja Raimo Keskitalo. Rakennustarvikkeet rahoitti Raimo omasta pussistaan. Kantomaanpääläisten ratkaisu on hyvä esimerkki siitä, että kylätalon voi hankkia myös vuokraamalla.

Enää tarvittiin kalusteet. Nyt apuun tuli Outokaira. Kyläyhdistys haki Leader-avustusta kylätalojen teemahaussa.

Ja niin kantomaanpääläiset saivat kyläsaliinsa mm. pöydät ja tuolit, kahvi- ja ruokailukalustukset, tietokoneen, tulostimen, videoprojektorin, taulutelevision, karaokelaitteet, biljardipöydän, keittiökoneet ja videokameran. Kyläsalin ilmeen kruunasi talon omistajan kristallikruunut katossa ja taideteokset seinillä.

Kantomaanpääläisillä taitaa olla nyt alueen juhlavin kylätalo.

Kantomaanpään kyläyhdistys ry:

- Kantomaanpään kyläsalin kalusteet. Yleishyödyllinen investointihanke, jonka kustannusarvio 17 239 €. Saatu 50 % Leader-avustus.

Kuva: Raimo Keskitalo

LAUTAMAAN KYLÄYHDISTYS RY

Lautamaalaiset remontoivat kylätalon kodasta

LAUKOTA ELI LAUTAMAAN kota osoittaa, ettei kylätalon tarvitse olla kirjaimellisesti talo. Kota näyttää edelleen ulkoa kodalta. Mutta sisällä odottaa upea yllätys.

Torniolaisella Lautamaan kyläyhdistys ry:llä oli ollut kokoontumispaikkana Honkapirtti-niminen kota. Kodan avotulisijan ympärille olikin tunnelmallista kerääntyä. Talvisaikaan lämmittäminen oli kuitenkin työlästä, ja lämpö karkasi pian harakoille.

Outokairan kylätalojen teemahaussa lautamaalaiset päättivät hakea tukea kodan kunnostukseen, jotta se toimisi paremmin kokoontumistilana.

Perusteellisessa remontissa kodan sisätilat uudistettiin ja avotulisija vaihdettiin varaavaan takka-leivinuuniin. Peruslämmöstä huolehtii ilmalämpöpumppu. Kodan voi lämmittää mukavaksi jo edellisenä päivänä. Uusi ulko-ovi, lattiat sekä tiivistykset ja eristykset pitävät lämmön ihmisillä.

Keittiö laajennettiin ja sinne hankittiin monipuolinen varustus. Nyt keittiöstä löytyy mm. kiertoilmauuni, jääkaappi ja astianpesukone. Kota jossa on astianpesukone! Lisäksi hankittiin uudet keittiökaapit ja tasot sekä aterimet, lautaset, kattilat ym. välineitä rasvakeittimestä yleiskoneeseen.

Tilaa Laukodassa lisärakennuksineen on lähes 60 neliötä. Avara tila mahdollistaa monipuolisen käytön. Laukota onkin nähnyt monenlaista illanviettoa, pippaloa, kerhoa ja kokousta. Räsymattoisilla penkeillä kelpaa istuksia takan lämmössä. Kota ei olisi kota ilman avotulta; se löytyy nyt pihalta.

Lautamaan kyläyhdistys ry:

- Laukota. Yleishyödyllinen investointihanke, jonka kustannusarvio 48 518,20 €. Saatu 60 % Leader -investointiavustus. Osa yksityisestä rahoituksesta talkootyönä.

TORNION KAUPUNKI

Torniolaiset rakensivat ulkoilureitistöjä kylien välille

TORNION KYLILLÄ SYNTYI muutama vuosi sitten ajatus, että kylien ulkoilureitistöjä pitäisi laajentaa ja yhdistää. Kylät olivat aikaisemmin rakentaneet yhteisvoimin Kantojärvi–Karunkireitin.

Suunniteltu reitistö kosketti viittä kyläaluetta, joten siitä tulisi todella laaja kaikkien kuntoilijoiden ja luonnossa liikkujien iloksi. Mutta millään kyläyhdistyksellä ei ollut voimavaroja toimia hankkeen hakijana. Onneksi Tornion kaupungin tekninen toimi lähti hakijaksi. Niin pääsi käyntiin Outokairan suurin hanke.

Reitistö valmistuu vauhdilla, valmista pitäisi olla vuoden 2014 lopulla. Reitistö yhdistää kaksi olemassa olevaa reittiä, Karunki–Kantojärvi sekä Lautamaa–Keminmaa. Näin Tornion reitti yhdistyy Kalli–Korteniva-reitille.

Osalla reiteistä voi kulkea vain talvisin, osalla myös sulan maan aikana.

Reitille rakennetaan pitkospuita, portaita ja siltoja sekä laavuja tulistelupaikoiksi. Laavujen yhteyteen tulee puuvajat ja hyysikät. Sattajärven kylään Kivijärvelle on kunnostettu kylien yhteinen uimapaikka.

Tornion kaupunki:

- Tornion kylien yhteinen ulkoilureitistöhanke. Yleishyödyllinen kehittämishanke, jonka kustannusarvio 187 500,00 €. Julkinen rahoitusosuus 80 %, Leader-rahoitus 60 %, lisäksi kaupungin osuutta. Yksityisestä rahoitusosuudesta vastaavat kylät rahallisella ja talkootyöllä.

Kuva: Pertti Tervahauta

PELLON KUNTA

Pellolaiset hankkivat liikuteltavan lumetuskaluston

MONI PELLOLAINEN YHTEISÖ olisi tarvinnut lumetuskalustoa, mutta kellään ei ollut mahdollisuuksia sellaisen hankintaan. Kalustolle olisi ollut käyttöä esimerkiksi Blue Ice -jäänveistokilpailussa.

Outokairan väki hoksasi ratkaisun ongelmaan yhdessä Pellon kunnan Kari Mäen ja nyt jo eläkkeellä olevan yritysneuvoja Väinö Enbuskan kanssa. Kunta haki investointiavustuksen laitteistolle, ja tarvitsijat sitoutuivat mukaan omalla rahoitusosuudella.

Lumetuskalusto ja aggregaatti saatiin kuin saatiinkin hankittua. Järjestöt tekivät sopimukset käyttöajoista, ja hyvin on homma toiminut!

Pellon kunta:

- Liikuteltavan lumetuskaluston hankinta. Yleishyödyllinen investointihanke, jonka kustannusarvio 55 000 €. Saanut 60 % Leader-avustuksen. Lisäksi Pellon kunta on laittanut ylimääräistä kuntarahoitusta, jolloin julkinen rahoitus 81 %.

Kuvat: Toni Kraatari

■ KOORDINOINTIHANKE | Outokaira Tuottamhan ry

15 pientä mutta tärkeää ideaa todeksi Viihdytään kylässä -koordinointihankkeella

Mitä jos ideasi toteuttaminen onkin liian pieni hankkeeksi? Outokairalla oli ratkaisu: koordinointihanke. Outokaira tuottamhan ry toimii hankkeen hakijana ja hallinnoijana, järjestöt ovat mukana alahankkeina.

Viidytään kylässä -koordinointihankkeessa kustannusarvioiden tuli olla 1100–8500 €. Leader-avustusta myönnettiin kullekin alahankkeen investoinnille 60 %. Joskus yksityistä rahoitusta voitiin korvata talkootyöllä. Kiemuraja paperityötä riitti, mutta mukanaolijat saivat monenmoista mukavaa ja tarpeellista aikaiseksi.

Mellakoskelaiset rakensivat tien kodalle

Kuijasvaaralla sijaitsevalle Kuijaskodalle kunnollinen kulkuväylä. Kustannusarvio 7 344,29 €, saatu Leader-avustusta 60 %. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Mellakosken kyläyhdistys

Kantomaanpääläiset hankkivat traktorin

Olisipa mahtavaa, jos kylällä olisi traktori, jolla voisi tehdä lumityöt ja kääntää perunamaat ikäihmisten avuksi. Kantomaanpään kyläyhdistys osti kaluston eläkkeelle jäävältä traktorimieheltä. Nyt talkooporukka tekee töitä käyttökustannuksia vastaan. Kylän nuorille on pidetty traktorikoulua mm. lumen auraamisesta. Traktoripalvelun ansiosta kylän ikäihmiset voivat asua kotonaan. Kustannusarvio 8 500 €, saatu Leader-avustusta 60 %.

Kuva: Kantomaanpään kyläyhdistys

Pekanpääläiset rakensivat kyläpuodin ja varastoladon

Pekanpään Maa- ja kotitalousseura ry:lle lato varastoksi penkeille ja vapautuneeseen varastoon pitkään haaveiltu kyläpuoti. Kustannusarvio 7 500 €, saatu Leader-avustusta 60 %. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Pekanpään maa- ja kotitalousseura

Lampsijärveläiset uusivat kylätalon ulko-ovet ja ilmanvaihdon

Lampsijärvi-Ylipään kyläyhdistykselle paikallisen puusepän Esa Olkoniemen talkootyönä tekemät mittatilausovet sekä keittiöön ilmastointi. Kustannusarvio 8000,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

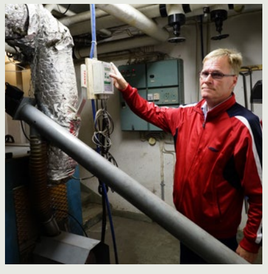

Aapajokelaiset uusivat kylätalon lämmitysjärjestelmän

Aapajoen kylätaloyhdistykselle pellettipoltin, siirtoruuvi ja pellettisiilot. Kustannusarvio 6 380,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kaakamolaiset kohensivat jalkapallokenttää

Kaakamon kylätoimintayhdistys ry:lle Wemblille vetovoimaa -hankkeella uusi nurmi, uudet maalit, turvaverkot, parkkipaikat sekä leikkikentälle uudet nurmialueet. Kustannusarvio 8 480,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Lankojärveläiset hankkivat uutta uimapaikalle

Lankojärvi-Matinlompolon kyläyhdistys ry kunnosti Vaaraniemenlahden rannan ja laiturin, rakensi beachwolleykentän ja hankki kuntoilu- ja leikkivälineitä. Kustannusarvio 8500 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Orajärveläiset rakensivat lasten harrastepuiston

Orajärven kyläseura ry:lle harrastepuistoon hiekkalaatikko, säilytyspenkki, keinuja, papukaijateline, kiipeilyteline ja liukumäki. Kustannusarvio 8 340,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Juoksenkilaiset hankkivat tykötarpeita tapahtumiin

Aktiiviselle talvitapahtumien järjestäjälle Napapiirin kyläyhdistykselle talviteltta (kota), kalusteita, äänentoistolaitteita, infrapunalämmitin, valaistuslaitteita, ruokien kuljetusastioita, aggregaatti ja keittiövälineitä. Kustannusarvio 8 240,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Napapiirin kyläyhdistys

Meltosjärveläiset rakensivat kyläpihan vanhan koulun alueelle

Meltosjärven kyläyhdistys hankki liikuntavälineitä, jotka sopivat myös ikäihmisille. Pihaa kunnostettiin pehmustesoralla ja poistettiin puita. Kustannusarvio 7 344,29 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Arpelalaiset kunnostivat jääkaukalon

Arpelan palloseura uusi kaukalon laidat, listat ja valaistuksen. Kustannusarvio 8 492,00 €, johon saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

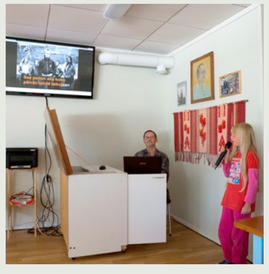

Pessalompololaiset varustivat kylätaloaan

Pessalompolon kyläyhdistys ry:lle taulutelevisio ja seinäteline, kannettava tietokone, mikseri, kaiuttimet, langaton mikrofonijärjestelmä, karaokesoitin, konvektori sekä astioita ja ruokailuvälineitä 50 hengelle. Kustannusarvio 7800 €, saatu 60 % Leader-avustus.

Torniolainen raittiusyhdistys hankki hifiä

Pirkkiön Raittiusyhdistys Turva ry:lle karaoke- ja äänentoistolaitteet. Kustannusarvio 3 928,00 €. Saatu 60 % Leader-avustus.. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Pirkkiön raittiusyhdistys Turva

Kantojärveläiset hankkivat kylätaloon ilmalämpöpumput

Kantojärven kyläyhdistys ry:lle hajonneen öljylämmitysjärjestelmän tilalle kaksi ilmalämpöpumppua. Kustannusarvio 8500,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Kantojärven kyläyhdistys

Sattajärveläiset ajanmukaistivat kylätaloaan

Sattajärven kyläyhdistys ry:lle kaksi liettä, liesituuletin, kahvinkeitin, kopiokoneen, kannettava tietokone ohjelmistoineen ja käyttöjärjestelmineen sekä ulkoinen kiintolevy. Kustannusarvio 5 040,00 €, saatu 60 % Leader-avustus. Osa yksityisestä rahoitusosuudesta talkootyönä.

Kuva: Sattajärven kyläyhdistys

LEADER

Outokaira tuottamhan

Outokaira tuottamhan ry:

Viihdytään kylässä. Koordinointihanke, yleishyödyllinen investointi. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 144 544,29 €, josta alahankkeiden osuus 113 144,29 €. Alahankkeille saatu 60 % Leader-avustus. Yksityisestä rahoitusosuudesta 44 % talkootyötä.

OUTOKAIRAN VISIO: ”Näin met sen tehemä.”

Työn äänet, vireät ihmiset ja yhdessä tekeminen tekevät elinvoimaisen Outokairan

TOIMENPITEISTÄ SYNTYY:
Tapahtumat ja reitistöt | Investoinnit | Tuotteet ja palvelut | Innovointi ja osaaminen

kehittämistarjotin 1

KYLIEN KEHITTÄMINEN

Yhteistyö ja verkostoituminen
Investoinnit ja viihtyvyys
Kylien liiketoiminta
Kansainvälisyys

Toiminan painopisteet:

Paikallinen kultturi ja elinkeinot
Kädentaidot ja taide
Ruoka
Uusiutuva energia

kehittämistarjotin 2

YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN

“Yrittäjänitujen” etsintä
Uskallusta unelmointiin, tarttumista tekemiseen
Liiketoimintaosaamisen kehittäminen
“Yhteen hiihleen puhaltaminen”

Kansainvälisyys | Nuoret | Rinnalla kulkeminen

Näin met sen tehemä

Outokaira tuottamhan ry on jättänyt hakemuksensa Leader-ryhmäksi vuosille 2014–2020. Uskomme että työmme jatkuu. Uusia hakemuksia voimme ottaa vastaan vuoden 2015 puolella. Tiedotamme tarkemmasta ajankohdasta, kun hakeminen on mahdollista. Säädökset muuttuvat jonkin verran tulevalla kaudella (2014–2020).

Hankkeiden ideoinnissa huomioon elinkeinot

Leader-avustusta voi hakea niin bisnes- kuin yleishyödyllisiin investointeihin.Hakija voi olla toimiva tai aloittava yritys, järjestö, oppilaitos jne., joka toimii Pellossa, Ylitorniolla tai Torniossa.

Viime vuosina kehittämishankkeissa on keskitytty kylien viihtyvyyden edistämiseen. Seuraavaksi alamme miettiä, miten aikaansaannoksia voi hyödyntää laajemminkin. Voisiko niitä käyttää matkailussa? Hankkeiden ideoinnissa kannattaa ottaa huomioon jo nyt, miten hankkeen tuotos tulee palvelemaan elinkeinoja alueella.

Sopivia suupaloja kylien ja yritysten kehittäjille

Outokaira on punonut uuden strategian eli toimintasuunnitelman, jota alamme toteuttaa vuonna 2015. Sen nimi on Meän Outokaira. Tuleville vuosille olemme visioineet tällaista: Työn äänet, vireät ihmiset ja yhdessä tekeminen tekevät elinvoimaisen Outokairan.

Outokairan strategiassa on kaksi kehittämistarjotinta: kylille ja yrityksille. Kummallakin on tarjolla ”kehittämissuupaloja” erilaisiin tarpeisiin. Tarjottimilta saa ottaa ristiin. Jos esimerkiksi kehität kyläsi liiketoimintaa, voit napata yrittäjyyden tarjottimelta sopivan suupalan, vaikkapa liiketoiminta-osaamisen kehittämisen.

Haluamme toteuttaa näihin liittyviä hankkeita: paikallinen kulttuuri ja elinkeinot, kädentaidot ja taide, ruoka ja uusiutuva energia. Kehittämissuupalat on luotu näiden edistämiseen.

Mitä teemmekin, muistamme kolme asiaa: rinnalla kulkeminen, kansainvälisyys ja nuoret. Jokainen tarvitsee jonkun, joka kannustaa eteenpäin. Miten esimerkiksi innostamme nuoret mukaan? Kansainvälisyys taas kulkee aina mukana täällä Väylän varrella. ■

Anne Anttila, toiminnanjohtaja
Puh. 0400 161 034 | anne.anttila@outokaira.inet.fi

Hilkka Konttaniemi, toimistosihteeri
Puh. 0400 746 069 | hilkka.konttaniemi@outokaira.inet.fi

Kari Arontie (Kuvakaro, http://kuvakaro.123kotisivu.fi), valokuvaaja / Katso kaukaa – näe lähelle -hanke
Kuva: Päivi Kuvaja